

7. De vreemdelinge

DOELSTELLINGEN

- De kinderen maken kennis met het verhaal over Ruth, de 'vreemdelinge', die ervoor zorgt dat de geschiedenis van God met het volk Israël doorgaat.
- De kinderen ontdekken dat iedereen bij God mag horen, waar je ook vandaan komt.
- De kinderen leven zich in in de situatie van Ruth en van vreemdelingen die in ons land verblijven en vergelijken de manier waarop
- Ruth werd opgenomen in de gemeenschap van het volk Israël met de situatie van asielzoekers in ons land.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Het boek Ruth speelt zich af in de periode dat de 'rechters' leiding gaven aan Israël. Dat was nog voordat koningen leiding gaven aan het land. Omdat er niet genoeg eten meer is in Betlehem, vertrekt een familie bestaande uit Elimelech, Noömi en hun zonen Machlon en Kiljon naar Moab. Dit is een streek waarvan in de Tora geschreven staat dat de afstammelingen ervan nog niet tot in "de tiende generatie in de gemeenschap van de Heer" mogen komen. In Moab sterft Elimelech en trouwen de twee zonen met Ruth en Orpa. Beide zonen sterven kinderloos. Noömi heeft intussen gehoord dat de hongersnood in haar land voorbij is en ze gaat terug. Ruth en Orpa gaan mee. Bij de grens keert Orpa terug naar haar familie en goden, maar Ruth staat erop om mee te gaan met Noömi. Ruth doet een belijdenis bij de grens: "Uw God is mijn God .... alleen de dood zal mij van u scheiden" (Ruth 1: 16-17, NBV).

Berooid komen de vrouwen in Betlehem aan. Noömi wil voortaan 'Mara' heten, wat 'bitterheid' betekent. Maar het leven keert zich voor hen ten goede. Ruth gaat op zoek naar werk en komt op het veld van Boaz terecht, een herenboer in Betlehem. Daar mag ze als vreemdelinge gevallen aren opzoeken. Ze wordt opgemerkt door Boaz. Er ontstaat een idylle tussen hen en Boaz nodigt Ruth uit om niet naar andere akkers te gaan, maar om op zijn land aren te blijven zoeken. Hij vraagt haar zelfs om mee te eten. Ook zorgt hij ervoor dat de maaiers haar niet lastigvallen, want ze is als vreemdelinge in zekere zin vogelvrij.

Als Ruth met een schort vol graan thuiskomt, veel meer dan ze ooit zelf had kunnen oprapen, begrijpt Noömi dat er meer aan de hand is. Ze heeft een plan en stuurt Ruth naar het rituele reinigingsbad, zodat ze bij een man mag slapen. Daarna stuurt ze Ruth 's nachts naar de dorsvloer. Als de mannen er dronken tegen de korenschoven slapen, schuift Ruth op aandringen van Noömi bij Boaz onder het dek en wacht af wat er zal gebeuren. Als Boaz ontwaakt en Ruth ontdekt, is hij blij verrast. Ruth biedt zich aan: "Wilt u mij bij u nemen" (Ruth 3: 9, NBV). Dat is een hoffelijke uitdrukking voor 'ga met mij naar bed'.

Wie bij een vrouw geslapen heeft, heeft haar in het Oude Testament ook meteen gehuwd. Boaz heeft dus een probleem, maar dat lost hij graag op. Noömi heeft hem al de sleutel tot het geheim gegeven: hij is namelijk de 'losser'. Dat is een technische term voor de oplosser van de financiële problemen van een familie. Als hij zijn lossingsplicht doet, krijgt hij Ruth erbij. Boaz gaat het 's morgens meteen regelen in de stadspoort. Maar er is een probleem: er is een ander familielid, dat eerder in aanmerking komt om lossers te zijn dan Boaz. Deze man wordt erbij gehaald. Als hij hoort welke plichten aan het losserschap vastzitten (trouwen met Ruth - een vrouw uit Moab - en een kind bij haar verwekken), ziet hij ervan af. Daardoor kan Boaz als lossers optreden en huwen met Ruth.

Boaz en Ruth krijgen een zoon, Obed. Uit zijn nageslacht wordt David geboren. Zo maakt de trouw van Ruth de geboorte mogelijk van David, uit wiens nageslacht Jezus zou worden geboren. De geschiedenis van God en het volk Israël gaat door, dankzij een vreemdelinge.

Natuurlijk is het niet mogelijk en wenselijk om al die lijnen uit het boek Ruth in deze bijeenkomst aan de orde te laten komen. De focus tijdens deze bijeenkomst ligt op het vreemdelingschap van Ruth. Voor God is haar Moabitische afkomst geen belemmering om haar een belangrijke plaats te geven in de geschiedenis van het volk Israël. De gemeenschap, met name Boaz, neemt de vreemdelinge in bescherming en zorgt voor haar. Wat kan dit verhaal over trouw aan en zorg voor een vreemdeling betekenen in onze tijd?

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat betekent het verhaal over Ruth voor jou persoonlijk? Wat spreekt je aan en wat niet?
- Wat vind je ervan dat Ruth als vreemdelinge wordt opgenomen in de geschiedenis van God en Zijn volk? Welke betekenis heeft dit voor jouw geloof in God?
- Bekijk het filmpje over het gezin uit Afghanistan dat in een asielzoekerscentrum verblijft (zie *Praktische voorbereiding*). Wat vind je van dit filmpje en hoe kijk je aan tegen de situatie van deze kinderen?
- Op welke manier beïnvloedt je geloof in God in het algemeen en het verhaal over Ruth in het bijzonder jouw kijk op de situatie van vreemdelingen in ons land (en in andere landen)?
- Wat zou je met de kinderen kunnen en willen delen over dit onderwerp?

Praktische voorbereiding

Ga naar www.vrolijkheid.nl en klik op "Mooi filmpje over het leven van kinderen in azc's" of zoek dit filmpje op www.youtube.com (zoek op "Kind in azc"). Bekijk het fragment. Het is mogelijk dat er in de bijeenkomst niet genoeg tijd is om het hele fragment met elkaar te bekijken of dat het voor jouw groep wat aan de lange kant is. Bekijk daarom even op welk moment je het filmpje zo nodig stop zou kunnen zetten.

Zet de stoelen alvast in een kring.

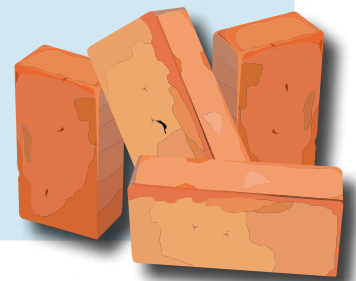
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Voor ieder kind een waxinelichtje;
- Eventueel een bord of dienblad voor de waxinelichtjes;
- Een kinderbijbel;
- Een groot vel papier;
- Tijdschriften;
- Schaartjes en lijm of plakstiften;
- Apparatuur om het filmfragment te kunnen afspelen (bijvoorbeeld een laptop met internetverbinding en een beamer met scherm);
- Kopieën van werkblad 7.1 voor alle kinderen;
- Pennen.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Steek de grote kaars aan. Geef ieder kind een waxinelichtje. Vertel dat jullie het vandaag gaan hebben over hoe het is om een 'vreemdeling' te zijn. Vraag de kinderen wat of wie volgens hen een vreemdeling is. Leg uit dat met een vreemdeling meestal iemand bedoeld wordt die in een ander land geboren is dan waar hij of zij nu woont. Het hoeft helemaal niet

moeilijk te zijn, om in het nieuwe land te wonen. Als je je daar thuis voelt, ben je ook geen vreemdeling meer. Maar voor sommige mensen is het wel moeilijk, doordat ze bijvoorbeeld geen eigen huis hebben of niet goed worden behandeld in het nieuwe land. Daarom mogen de kinderen bij het aansteken van de waxinelichtjes denken aan mensen die zich een vreemdeling voelen.

Vraag de kinderen om hun waxinelichtjes aan te steken aan de grote kaars en deze bij de grote kaars te zetten. Laat de grote kaars zo mogelijk branden en zet deze op een veilige plaats. Als je de waxinelichtjes op een bord of dienblad bij de grote kaars laat zetten, dan kun je deze ook brandend wegzetten. Laat de kinderen anders voorzichtig hun waxinelichtjes uitblazen.

10 minuten

Verkenning

Vertel dat jullie een spelletje gaan doen waarbij je een beetje kunt voelen hoe het is om vreemdeling te zijn. Leg uit wat de bedoeling is. Er gaat steeds één kind naar de gang. In de groep krijgt een van de kinderen de beurt. Het kind dat de beurt heeft, moet steeds iets doen wat alle andere kinderen dan moeten nadoen. Bijvoorbeeld: je verschuift je voet, schudt je hoofd, kucht, lacht, enzovoort. Het kind dat op de gang heeft gestaan, weet niet wie de beurt heeft en wie er dus steeds voor zorgt dat iedereen iets anders begint te doen. Zodra hij of zij ontdekt wie de beurt heeft, is de ronde over en kan er een nieuwe ronde worden gespeeld. Speel dit spelletje een paar keer.

Vraag de kinderen wat dit spelletje volgens hen te maken heeft met 'vreemdeling zijn'. Vertel dat dit natuurlijk maar een spelletje was en dat je je dan niet echt een vreemdeling kunt voelen. Maar je kunt het er wel een beetje mee vergelijken. Als je een vreemdeling bent, weet je niet goed hoe het eraan toegaat in je nieuwe land. Je kent de regels niet, je weet niet wat hoort en wat niet, je spreekt de taal niet, je weet de weg niet... Je moet dus heel goed opletten en goed om je heen kijken - net als in het spelletje. Als vreemdeling kun je je daardoor ook heel alleen voelen: je begrijpt veel dingen niet, terwijl de anderen daar geen last van hebben. Je staat er vaak buiten. Vraag de kinderen wat ze daarvan vinden en of ze zich dat kunnen voorstellen.

25 minuten

Verdieping

Lees het verhaal over Ruth voor uit een kinderbijbel of vertel het in je eigen woorden na. Vraag daarna aan de kinderen of ze kunnen vertellen waarom Ruth verhuisde naar een land dat ze niet kende en waar ze nog nooit was geweest. En hoe ging het met Ruth in het nieuwe land? Werd ze goed behandeld of niet? Zou ze zich snel thuis hebben gevoeld of niet? Waarom? Laat de kinderen vertellen wat ze daarover denken.

Vertel dat Ruth andere goden aanbad voor ze in het land van Noömi ging wonen. In Moab, het land waar Ruth vandaan kwam, kenden ze de God van de Israëlieten niet. Voor Ruth was de God die de mensen in haar nieuwe land aanbaden, dus onbekend. Maar zoals ze via Boaz helemaal bij het nieuwe volk mocht horen, zo mocht ze ook bij God horen. God vond haar, een buitenlandse, zelfs zo belangrijk dat ze een bijzondere plaats kreeg in de geschiedenis. Ruth en Boaz kregen namelijk een zoon, Obed. Obed kreeg later ook weer kinderen en zijn kinderen kregen weer kinderen. Uit die familie van Ruth werd later David geboren. En David speelt een belangrijke rol in de geschiedenis van Israël: uit zijn nageslacht wordt Jezus geboren. Ruth is dus een soort over-over-grootmoeder van David - terwijl ze een buitenlandse was die God helemaal niet kende! Dankzij Ruth ging de geschiedenis van God met het volk Israël door. Vraag de kinderen wat ze daarvan vinden.

Vertel dat het God niet uitmaakt waar je vandaan komt. Iedereen mag bij God horen, hoe oud of jong je ook bent, hoe je er ook uitziet, waar je ook vandaan komt en of je nu een christelijke opvoeding hebt gehad of niet.

Laat de kinderen om de tafel gaan zitten. Leg het grote vel papier op tafel, samen met de tijdschriften, de scharen en de lijm. Vraag de kinderen om zo veel mogelijk gezichten van mensen op te zoeken en uit te knippen. Liefst zo veel mogelijk verschillende gezichten: oude en jonge mensen, verschillende huids- en haarkleuren, enzovoort. Laat hen van al die gezichten een collage maken. Het is de

bedoeling dat ze de plaatjes dicht tegen elkaar aan plakken, zodat er een 'vlek' ontstaat die bestaat uit allerlei gezichten. Zorg ervoor dat er onder of boven de collage nog ruimte is om een titel op te schrijven.

Vraag de kinderen vervolgens of ze kunnen uitleggen wat ze hebben gedaan. Waarom zouden ze al die verschillende gezichten hebben opgeplakt en wat zou dat te maken hebben met het verhaal over Ruth? Bedenk ten slotte samen met de kinderen een titel bij de collage en hang deze op.

15 minuten

Verwerking

Vraag de kinderen of ze zelf mensen kennen die vanuit een ander land in Nederland zijn komen wonen. Zo ja, vraag dan waar die mensen vandaan komen en waarom ze hier zijn komen wonen. Hoe denken de kinderen dat het nu met die mensen gaat?

Vertel dat je een filmpje wilt laten zien over een familie die uit Afghanistan is gevlucht naar Nederland. Ze zijn gevlucht omdat er oorlog was in hun land. Als je naar een ander land toe gaat omdat er oorlog is in je eigen land of omdat er bijvoorbeeld te weinig eten is, dan ben je een 'vluchteling'. In Nederland noemen we zulke mensen ook wel 'asielzoekers'. Vraag de kinderen of ze weleens van dat woord hebben gehoord.

Vertel dat vluchtelingen of asielzoekers meestal worden opgevangen in een soort tehuis, een asielzoekerscentrum. Daar hebben ze een kamer en krijgen ze eten en drinken. Vaak moeten ze afwachten of ze echt in Nederland mogen blijven, hier in een eigen huis mogen gaan wonen en mogen gaan werken. Dat geldt ook voor het gezin in het filmpje.

Bekijk (een deel van) het fragment met de kinderen. Praat er na afloop over na. Wat viel hun op? Hoe ging het met de kinderen uit het filmpje? Hoe zou het zijn om in zo'n asielzoekerscentrum te leven? Vraag hun om nog eens te denken aan Ruth. Wie zou er beter af zijn geweest: Ruth of de kinderen uit het filmpje? Waarom?

Deel kopieën van werkblad 7.1 uit en vraag de kinderen om een brief te schrijven aan een van de kinderen uit het filmpje. In die brief mogen ze schrijven wat ze aan de situatie van dat kind zouden willen veranderen, en wat ze verder nog willen schrijven. Schrijf zelf ook een brief.

5 minuten

Afsluiting

Zet de grote kaars en de waxinelichtjes weer op tafel (en steek die zo nodig opnieuw aan). Vraag de kinderen of ze hun brieven willen voorlezen en lees je eigen brief ook voor. Vertel dat er nog veel meer kinderen en volwassenen zijn die als vreemdeling moeten leven, zonder eigen huis, onzeker over hun toekomst. Om aan die mensen te denken, hebben de kinderen aan het begin van de bijeenkomst een kaarsje aangestoken. Ook al die mensen mogen bij God horen, net als Ruth en net als de kinderen zelf.

Moedig de kinderen aan om hun brief te bespreken met hun ouders of verzorgers en hun te vertellen over het verhaal over Ruth.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGE

1. Werkblad 7.1 – Brief